

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

БІЗНЕС МЕНЕДЖМЕНТ

Сертифікована освітня професійна програма

340 аудиторних годин

**Керівники програми – д.е.н., професор Л. С. Шевченко,
д.е.н., професор О. С. Марченко**

Менеджер – О. Ю. Новікова

*Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії
протокол № 3 від 30 жовтня 2015 року*

Харків – 2015

I. ВСТУП

Програма «Бізнес менеджмент» призначається для студентів 1-4 курсів бакалавріату та магістратури юридичних вищих навчальних закладів та всіх, хто цікавиться сучасними проблемами економіки та управління фірмою, створенням власного конкурентного бізнесу.

Ключові переваги програми:

здобуття слухачами новітніх знань у сфері організації та менеджменту бізнесу на основі кращого вітчизняного досвіду;

застосування сучасних методів навчання – тренінгів, case-study, розв’язання бізнес-завдань, рольових та ділових ігор, майстер-класів, презентацій тощо;

набуття переваг при працевлаштуванні по закінченні університету, особистої конкурентоспроможності на ринку праці;

формування успішної кар’єри в юридичній сфері;

перспективи результативного навчання за програмами «Law and Economics» у зарубіжних університетах;

можливість узяти участь у науково-практичних конференціях із питань розвитку бізнесу і менеджменту, які проводяться в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого, та опублікувати результати своїх досліджень у збірнику наукових праць «Економічна теорія та право».

По завершенні навчання слухачам програми видається сертифікат. Прослухані за програмою навчальні дисципліни та результати контролю знань відображаються у додатку до диплому випускника бакалавріату / магістратури Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Організаторами і викладачами програми «Бізнес менеджмент» є провідні лектори кафедри економічної теорії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, які мають досвід практичної роботи та консультування в юридичних, аудиторських і страхових компаніях м. Харкова.

**II. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
СЕРТИФІКАТНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«БІЗНЕС МЕНЕДЖМЕНТ»**

№	Дисципліни	Обсяг навчальної роботи, годин				Форми контролю знань
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Усього	
1.	Економіка і фінанси фірми	24	16	50	90	Залік
2.	Менеджмент	18	18	54	90	Залік
3.	Оцінка бізнесу	8	8	74	90	Залік
4.	Оподаткування бізнесу	12	12	66	90	Залік
	<i>Усього 1 семестр (весінній)</i>	<i>62</i>	<i>54</i>	<i>244</i>	<i>360</i>	
5.	Маркетинг	16	16	58	90	Залік
6.	Інвестування та управління активами	16	16	58	90	Залік
7.	Глобалізація бізнесу	20	20	50	90	Залік
8.	Офшорний бізнес	10	10	70	90	Залік
	<i>Усього 2 семестр (осінній)</i>	<i>62</i>	<i>62</i>	<i>236</i>	<i>360</i>	
9.	Конкурентне управління	12	12	66	90	Залік
10.	Економічна безпека фірми	12	12	66	90	Залік
11.	Страховий захист бізнесу	16	16	58	90	Залік
12.	Менеджмент знань	10	10	70	90	Залік
	<i>Усього 3 семестр (весінній)</i>	<i>50</i>	<i>50</i>	<i>260</i>	<i>360</i>	
	<i>Усього по програмі</i>	<i>174</i>	<i>166</i>	<i>740</i>	<i>1080</i>	

III. ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

1. ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ФІРМИ

Проф. О. С. Марченко, доц. О. М. Левковець

40 годин

№	Теми	Обсяг навчальної роботи, годин	
		Лекції	Практичні заняття та інші форми навчання
1.	Фірма як організація бізнесу: функції та ринок	2	2 (бізнес-завдання 1)
2.	Структура та економічний потенціал фірми	2	2
3.	Виробнича та інноваційна діяльність фірми. Соціальна відповідальність бізнесу	2	-
4.	Персонал фірми. Організація оплати праці	2	2 (бізнес-завдання 2)
5.	Активи і капітал фірми	4	2 (бізнес-завдання 3)
6.	Витрати фірми. Ціни і ціноутворення	2	-
7.	Фінанси фірми. Доходи фірми. Основні фінансові результати	4	2 (бізнес-завдання 4)
8.	Управління грошовими потоками фірми. Кредитування фінансово-господарської діяльності	2	2
9.	Інвестиційна діяльність фірми. Інвестиційне проектування	2	2 (бізнес-завдання 5)
10.	Фінансова звітність фірми. Аналіз фінансово-майнового стану	2	2 (бізнес-завдання 6)
	Усього	24	16

Активні форми навчання під час практичних занять:

- Бізнес-завдання (1) «Вибір організаційної форми бізнесу»
- Бізнес-завдання (2) «Штатний розпис фірми»
- Бізнес-завдання (3) «Баланс фірми»
- Бізнес-завдання (4) «Формування та розподіл прибутку фірми»
- Бізнес-завдання (5) «Оцінка ефективності альтернативних інвестиційних проектів»
- Бізнес-завдання (6) «Аналіз ліквідності балансу та прийняття управлінських рішень фірми»

Підсумковий контроль знань – залік.

2. МЕНЕДЖМЕНТ

Проф. Л. С. Шевченко, доц. О.О.Чуприна
36годин

№	Теми	Обсяг навчальної роботи, годин	
		Лекції	Практичні заняття та інші форми навчання
1	Менеджмент: сутність, соціально-економічні умови виникнення та розвиток. Особливості бізнес менеджменту	2	-
2	Організація як об'єкт менеджменту	2	2 (кейс 1)
3	Сполучні процеси менеджменту. Інформація та комунікації. Прийняття управлінських рішень	2	2 (кейс 2)
4	Стратегічний менеджмент і стратегічне планування діяльності організації	2	2 (кейс 3)
5	Проектування організації. Мотивація та контроль у системі менеджменту	2	2 (кейси 4, 5, 6.)
6	Особа менеджера. Керівництво та лідерство	2	2 (кейс 7)
7	Групи та конфлікти у менеджменті. Командоутворення	2	2 (кейс 8)
8	Управління часом та підтримка працездатності в менеджменті	2	2 (кейс 9)
9	Ситуаційний менеджмент	-	2
10	Управління організаційними змінами і розвитком	2	2 (кейс 10)
Усього - 36		18	18

Активні форми навчання під час практичних занять:

- Кейс 1. «Дрес-код фірми»
- Кейс 2. «Управлінське рішення по виведенню «Укртелекому» із стагнації»
- Кейс 3. «Місія організації»
- Кейс 4. «Матрична структура Microsoft»
- Кейс 5. «Оцінка роботи персоналу «Київстар»
- Кейс 6. «Якими бонусами заохочують ІТ-шників?»
- Кейс 7. «Тільки три українці з тисячі повністю лояльні до своїх роботодавців»
- Кейс 8. «Команда під клієнта»
- Кейс 9. «Чи перейдемо на чотириденний робочий тиждень?»
- Кейс 10. «Історія розвитку компанії «Укртелеком»

Підсумковий контроль знань – залік.

3. ОЦІНКА БІЗНЕСУ

Проф. О. А. Гриценко, доц. І. А. Вовк
16 годин

№	Теми	Обсяг навчальної роботи, годин	
		Лекції	Практичні заняття та інші форми навчання
1.	Загальні засади оцінки бізнесу	2	-
2.	Підходи та методи оцінки бізнесу	2	2
3.	Оцінка матеріальних активів бізнесу		-
4.	Особливості оцінки землі та об'єктів нерухомості	2	2 (бізнес-завдання 1)
5	Особливості оцінки нематеріальних активів та об'єктів інтелектуальної власності	2	2 (бізнес-завдання 2)
6.	Особливості оцінки майна фірми в процесі вимушеного продажу, при банкрутстві, податкових та банківських застав	-	2 Ділова гра
	Усього	8	8

Активні форми навчання під час практичних занять:

- Бізнес-завдання (1) «Оцінка об'єкта нерухомості»;
- Бізнес-завдання (2) «Скільки коштує гудвіл?»;
- Ділова гра «Продаємо бізнес під час банкрутства».

Підсумковий контроль знань – залік.

4. ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ

Доц. О.О. Чуприна
24 години

№	Теми	Обсяг навчальної роботи, годин	
		Лекції	Практичні заняття та інші форми навчання
1.	Податки та податкова система України	2	2
2.	Непрямі податки	2	2 (бізнес-завдання 1)
3.	Прибуткові податки і внески	2	2 (бізнес-завдання 2)
4.	Інші податки, збори та неподаткові платежі	2	2 (бізнес-завдання 3)
5.	Спеціальні податкові режими	2	2

			(бізнес-завдання 4)
6.	Податкова оптимізація	2	2 (бізнес-завдання 5)
	Усього	12	12

Активні форми навчання під час практичних занять:

- Бізнес-завдання (1) «Розрахунок розміру податкових платежів суб'єкта господарювання з ПДВ та акцизного податку»
- Бізнес-завдання (2) «Розрахунок розміру податкових платежів підприємства з податку на прибуток, прибуткового податку та ЄСВ»
- Бізнес-завдання (3) «Розрахунок розміру податкових платежів економічного суб'єкта з податків на майно»
- Бізнес-завдання (4) «Розрахунок розміру податкових платежів суб'єкта господарської діяльності, що обрав спрощену систему оподаткування»
- Бізнес-завдання (5) «Обґрунтування вибору оптимальної системи оподаткування для суб'єкта малого підприємництва»

Підсумковий контроль знань – залік.

5. МАРКЕТИНГ

Проф. Л. С. Шевченко

32 години

№	Теми	Обсяг навчальної роботи, годин	
		Лекції	Практичні заняття та інші форми навчання
1.	Сутність і основні концепції маркетингу. Маркетингова діяльність фірми	2	2 (тренінг)
2.	Маркетингові дослідження і маркетингова інформація	2	2
3.	Вивчення споживачів та їх купівельної поведінки. Розробка цільового ринку	2	2 (бізнес-завдання 1, 2)
4.	Товар як основа комерційної діяльності. Ринкові атрибути товару.	2	2 (кейс; бізнес-завдання 3)
5.	Ціна і ціноутворення в маркетингу.	2	2
6.	Розповсюдження продукту: торгівля; прямиий маркетинг. Договірні системи розповсюдження товарів: MLM, франчайзинг, лізинг. Інтернет-маркетинг	2	2

7.	Спеціальні форми ринкових представлень і реалізації товарів: ярмарки, виставки, товарні біржі, товарні аукціони і конкурси.	2	2 (бізнес-завдання 4)
8.	Просування продукції. Основні маркетингові комунікації. Реклама. PR. Стимулювання покупців.	2	2 (бізнес-завдання 5)
Усього – 32		16	16

Активні форми навчання під час практичних занять:

- Тренінг «Побудова організаційної структури служби маркетингу»
- Кейс «Закрито останній завод із виробництва друкарських машинок»
- Бізнес-завдання (1) «Розробка цільового ринку фірми»
- Бізнес-завдання(2) «Чи залишилися ринкові ніші у вашому бізнесі?»
- Бізнес-завдання (3) «Розроблення варіантів позиціонування нового продукту, запланованого на виведення на ринок (на конкретному прикладі)»
- Бізнес-завдання (4) «Участь фірми у виставці: як організувати роботу виставкової команди»
- Бізнес-завдання (5) «Розробка рекламного повідомлення (на прикладі конкретного товару/послуги)»

Підсумковий контроль знань– залік.

6. ІНВЕСТУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

Доц. О. В. Овсієнко
32 години

№	Теми	Обсяг навчальної роботи, годин	
		Лекції	Практичні заняття та інші форми навчання
1	Інвестування та його принципи. Стратегія управління активами	2	-
2	Економічна оцінка привабливості інвестицій. Інвестиційні ризики	2	2 Бізнес-завдання (1)
3	Інвестування у власний бізнес. Стартап	-	2
4	Банківські депозитні вклади	2	2 Бізнес-завдання (2)
5	Інвестування у цінні папери. Фондова біржа	2	2 Ділова гра (1)
6	Інвестування у реальні активи, товарні та фінансові ф'ючерси	2	2
7	Інститути спільного інвестування	2	-
8	Інвестиції у нерухомість та землю. Ринок землі та нерухомості	2	2
9	Інвестиції у валюту та дорогоцінні метали. Валютний ринок	2	2 Ділова гра (2)
10	Венчурні інвестиції	-	2

Усього	16	16
--------	----	----

Активні форми навчання під час практичних занять:

- Бізнес-завдання (1) «Довірче управління активами»
- Бізнес-завдання (2) «Мінімізація ризиків, пов'язаних з розміщенням банківських депозитів»
- Ділова гра (1) «Формування портфелю активів»
- Ділова гра (2) «Оцінка ефективності інвестицій у валюту»

Підсумковий контроль знань – залік.

7. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ

Доц. О. О. Набатова, доц. О. О. Чуприна
40 годин

№	Теми	Обсяг навчальної роботи, годин	
		Лекції	Практичні заняття та інші форми навчання
1.	Інтернаціоналізація бізнесу. Основні моделі інтернаціоналізації	2	2
2.	Вибір країн, ринків і способу інтернаціоналізації бізнесу	2	2 (бізнес-завдання 1)
3.	Зовнішньоекономічні операції підприємств	2	-
4.	Митний контроль та митне оформлення товарів	2	2 (бізнес-завдання 2)
5.	Зовнішньоекономічні контракти	2	2 (бізнес-завдання 3)
6.	Співробітництво фірм у міжнародному виробництві та науково-технічній діяльності	2	2
7.	Транснаціоналізація бізнесу. ТНК	2	2
8.	Глобалізація бізнесу. Середовище глобального бізнесу	2	2
9.	Валютно-фінансове середовище та джерела міжнародного фінансування бізнесу	2	2
10.	Міжнародні розрахунки	-	2
11.	Національне та міждержавне регулювання глобального бізнесу	2	2
	Усього - 40	20	20

Активні форми навчання під час практичних занять:

- Бізнес-завдання (1) - «Оцінка та вибір країни для інтернаціоналізації бізнесу»
- Бізнес-завдання (2) – Розрахунок митної вартості товару
- Бізнес-завдання (3) – Складання зовнішньоекономічного контракту

Підсумковий контроль знань – залік.

8. ОФШОРНИЙ БІЗНЕС

Доц. О. В. Овсієнко
20 годин

№	Теми	Обсяг навчальної роботи, годин	
		Лекції	Практичні заняття та інші форми навчання
1.	Офшорний бізнес та його роль у світовій економіці	2	1
2.	Організаційно-економічний механізм офшорного бізнесу	2	1
3.	Організація та управління офшорним бізнесом	2	2 <i>(бізнес-завдання 1)</i>
4.	Типові офшорні схеми	-	4 <i>(бізнес-завдання 2)</i>
5.	Міжнародне регулювання офшорного бізнесу	2	-
6.	Національна антиофшорна політика	2	2 <i>(ділова гра)</i>
	Усього	10	10

Активні форми навчання під час практичних занять:

- Бізнес-завдання (1) «Аналіз офшорних юрисдикцій за видами господарської діяльності»
- Бізнес-завдання (2) «Організація спаринг-офшорних зв'язок у експортних операціях»
- Ділова гра «Можливості податкового планування у сфері трансфертного ціноутворення»

Підсумковий контроль знань – залік.

9. КОНКУРЕНТНЕ УПРАВЛІННЯ

Проф. Л. С. Шевченко, доц. К. Г. Губін
24 години

№	Тема	Обсяг навчальної роботи, годин	
		Лекції	Практичні заняття та інші форми навчання
1	Конкурентоспроможність і конкурентні переваги фірми. Сучасна концепція конкурентного управління фірмою	2	2 (бізнес-завдання 1) (case-study)
2	Конкурентна діагностика фірми: сутність, критерії, показники оцінки	2	2 (бізнес-завдання 2)
3	Конкурентне позиціонування фірми. Вибір стратегічних господарських одиниць із перевагами в конкурентній боротьбі	2	2 (ділова гра 1)
4	Підвищення конкурентоспроможності фірми та її продуктів	2	2 (ділова гра 2, 3)
5	Конкурентні війни: сутність, форми, методи	2	2
6	Реляційні (партнерські) стратегії конкуренції	2	2 (бізнес-завдання 3)
Усього - 24		12	12

Активні форми навчання під час практичних занять:

- Case-study «Конкурентні ризики фірми (на конкретному прикладі)»
- Бізнес-завдання (1) «П'ять сил конкуренції»
- Бізнес-завдання (2) «Оцінка конкурентоспроможності фірми»
- Бізнес-завдання (3) «Розроблення заходів із попередження конкурентних дій з боку споживача продукції (послуг)»
 - Ділова гра (1) «Розробка та реалізація стратегії забезпечення конкурентоспроможності організації»
 - Ділова гра (2) «Формування та реалізація стратегії забезпечення конкурентоспроможності продукту»
 - Ділова гра (3) «Визначення способів підвищення конкурентоспроможності малого та середнього бізнесу за умов монополістичної конкуренції на національному рівні, рівні фірми та рівні продукту»

Підсумковий контроль знань – залік.

10. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ФІРМИ

Проф. Т. М. Камінська, доц. О. М. Левковець
24 години

№	Теми	Обсяг навчальної роботи, годин	
		Лекції	Практичні заняття та інші форми навчання
1.	Економічна безпека фірми. Внутрішні та зовнішні загрози економічній безпеці фірми. Служба економічної безпеки	2	2
2.	Захист прав власності фірми. Рейдерство: зміст, убезпечення	2	2 (бізнес-завдання 1)
3.	Виробнича та інноваційна безпека фірми	2	2
4.	Безпека інтелектуальної власності фірми. Комерційна розвідка. Економічна контррозвідка та економічне шпигунство		2 (бізнес-завдання 2, 3)
5.	Кадрова безпека фірми. Менеджмент інсайдерами	2	2
6.	Антикризове фінансове управління	2	2 (бізнес-завдання 4)
	Усього	12	12

Активні форми навчання під час практичних занять:

- Бізнес-завдання (1) «Запобігання інтелектуальному рейдерству: превентивний та захисний сценарій».
- Бізнес-завдання (2) «Порівняльний аналіз методів економічної розвідки (методів збирання інформації)»
- Бізнес-завдання (3) «Визначення відомостей, що становлять комерційну таємницю фірми»
- Бізнес-завдання (4) «Діагностування ризиків банкрутства та прийняття управлінських рішень».

Підсумковий контроль знань – залік.

11. СТРАХОВИЙ ЗАХИСТ БІЗНЕСУ

Проф. Л. В. Нечипорук

32 години

№	Теми	Обсяг навчальної роботи, годин	
		Лекції	Практичні заняття та інші форми навчання
1.	Страховий захист в контексті ризик менеджменту бізнесу	2	2 (бізнес-завдання1)
2.	Страхові ризики. Тарифна політика страховика	2	2 (бізнес-завдання2)
3.	Страхові послуги для бізнесу: сутність та види	2	2 (ділова гра 1)
4.	Страховання від нещасних випадків	2	2 (ділова гра 2)
5	Медичне страхування	2	2 (бізнес-завдання 3)
6	Страховання життя і пенсій	2	2 (бізнес-завдання 4)
7	Страховання майна. Автотранспортне страхування	2	2 (бізнес-завдання 5)
8	Послуги зі страхування відповідальності	2	2 (бізнес-завданняб)
	Усього	16	16

Активні форми навчання під час практичних занять:

- Бізнес-завдання (1) «Дослідити зміст страхових послуг та методів їх реалізації на страховому ринку України»
- Бізнес-завдання (2) «Розрахунок вартості страхового захисту»
- Бізнес-завдання (3) «Аналіз страхового ринку України та виявлення особливостей надання страхового захисту з медичне страхування»
- Бізнес-завдання (4) «Аналіз страхового ринку України та виявлення особливостей надання страхового захисту з страхування життя і пенсій»
- Бізнес-завдання (5) «Аналіз страхового ринку України та виявлення особливостей надання страхового захисту майна та автотранспортних ризиків для бізнесу»
- Бізнес-завдання (6) «Аналіз страхового ринку України та виявлення особливостей надання страхового захисту відповідальності бізнесу»
- Ділова гра (1) «Формування програми страхового захисту фірми/підприємства»
- Ділова гра (2) «Формування моделі прийняття рішень щодо управління ризиком нещасного випадку для персоналу фірми/підприємства».

Підсумковий контроль знань – залік.

12. МЕНЕДЖМЕНТ ЗНАНЬ
Проф. О. С. Марченко
20 годин

№	Теми	Обсяг навчальної роботи, годин	
		Лекції	Практичні заняття та інші форми навчання
1.	Управління знаннями на підприємстві: зміст та головні напрями	2	2 (бізнес-завдання 1)
2.	Організація управління знаннями на підприємстві	2	2 (бізнес-завдання 2)
3.	Консультаційний процес: стадії, моделі, результати	2	2 (бізнес-завдання 3)
4.	Організація внутрішньофірмового консультування	2	2 (бізнес-завдання 4)
5.	Організація діяльності фірми з використання послуг зовнішніх консультантів	2	2 (бізнес-завдання 5)
	Усього	10	10

Активні форми навчання під час практичних занять:

- Бізнес-завдання (1) «Головні функції менеджера з управління знаннями»
- Бізнес-завдання (2) «Управління рухом знань»
- Бізнес-завдання (3) «Роль менеджменту фірми у різних моделях консультаційного процесу»
- Бізнес-завдання (4) «Порівняльний аналіз організаційних форм внутрішньофірмового консультування»
- Бізнес-завдання (5) «Вибір консультанта»

Підсумковий контроль знань – залік.